

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZKF.623.3.2024

WYJAŚNIENIA

**dotyczące zasad finansowania kampanii wyborczej
w wyborach do Parlamentu Europejskiego
zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r.**

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 161 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408), zwanej dalej „Kodeksem wyborczym”, udziela komitetom wyborczym wyjaśnień dotyczących zasad finansowania kampanii wyborczej w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r.

1. Przepisy prawne dotyczące finansowania komitetów wyborczych.

Zasady prowadzenia gospodarki finansowej przez komitety wyborcze, uczestniczące w wyborach do Parlamentu Europejskiego regulują następujące przepisy:

- 1) Kodeks wyborczy, a w szczególności przepisy:
 - działu I, rozdziału 15 „Finansowanie kampanii wyborczej” – dotyczące zasad pozyskiwania przychodów, dokonywania wydatków i prowadzenia gospodarki finansowej przez komitety wyborcze, odpowiedzialności za zobowiązania majątkowe komitetu oraz obowiązku przedłożenia Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania finansowego komitetu, przyjęcia bądź odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu i konsekwencji tego faktu,
 - art. 135, 136, 337 – określające sposób obliczania limitu wydatków komitetu wyborczego uczestniczącego w wyborach do Parlamentu Europejskiego,
 - działu IX „Przepisy karne”, w szczególności art. 503-510 oraz art. 514-516;
- 2) ustaw z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215), zwana dalej „ustawą o partiach”, a w szczególności:

- rozdział 4 „Finanse i finansowanie partii politycznych”, dotyczący m.in. źródeł finansowania partii politycznych oraz tworzenia i funkcjonowania Funduszu Wyborczego partii,
 - rozdział 6a zawierający przepisy karne ustawy;
- 3) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 września 2011 r. w sprawie rejestru zaciągniętych kredytów oraz rejestru wpłat, prowadzonych przez komitety wyborcze (Dz. U. poz. 1144);
 - 4) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. poz. 2065).
(Ujednolicone teksty wymienionych ustaw i rozporządzeń znajdują się na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej – adres: www.pkw.gov.pl);
 - 5) ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 i poz. 295).

2. Komitety wyborcze

Prawo zgłaszania kandydatów w wyborach do Parlamentu Europejskiego mają komitety wyborcze tworzone przez partie polityczne, koalicje partii politycznych oraz przez wyborców.

Uwaga!

Komitet wyborczy czynności prawne, w tym związane z pozyskiwaniem środków finansowych na kampanię wyborczą i ich wydatkowaniem, może podejmować po wydaniu przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o jego utworzeniu.

Prawo do prowadzenia kampanii wyborczej na rzecz kandydatów przysługuje, na zasadzie wyłączności, komitetowi wyborczemu (art. 84 § 1 Kodeksu wyborczego). Oznacza to, że wszelkie czynności związane z pozyskiwaniem środków finansowych, dokonywaniem wydatków na organizowanie spotkań wyborczych i promocją poszczególnych kandydatów w formie plakatów, ulotek, itd., mogą być prowadzone tylko przez komitety wyborcze i wyłącznie w okresie kampanii wyborczej, która rozpoczyna się z dniem ogłoszenia postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej o zarządzeniu wyborów, a kończy się na 24 godziny przed dniem wyborów (art. 104 Kodeksu wyborczego).

Uwaga!

Wszelkie spotkania sprawozdawcze czy informacyjne członków partii, organizacji społecznych, stowarzyszeń, osób pełniących funkcje publiczne lub przedstawicieli komitetów zgłaszających kandydatów w wyborach, organizowane w trakcie kampanii wyborczej, mogą odbywać się tylko pod warunkiem, że nie zawierają żadnych znamion agitacji wyborczej. W przeciwnym razie traktowane są jako element kampanii wyborczej i podlegają regulacjom dotyczącym tej kampanii.

Gospodarkę finansową komitetu prowadzi i ponosi za nią pełną odpowiedzialność pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego (art. 127 § 1 Kodeksu wyborczego). Zgodnie z art. 130 § 2 Kodeksu wyborczego bez pisemnej zgody pełnomocnika finansowego nie można zaciągać żadnych zobowiązań finansowych w imieniu i na rzecz komitetu wyborczego.

Uwaga!

Pełnomocnik finansowy, w ramach jego ustawowego umocowania do prowadzenia gospodarki finansowej komitetu wyborczego i odpowiedzialności za tę gospodarkę, może upoważnić inne osoby do podejmowania określonych czynności związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej komitetu, także do czynności podejmowanych w pomocniczych strukturach terenowych komitetu wyborczego, jeśli takie funkcjonują. Zatem to do pełnomocnika finansowego komitetu wyborczego należy określenie zakresu upoważnienia jakie udziela on innej osobie czy innym osobom. Jednocześnie należy jednoznacznie podkreślić, że udzielenie takiego upoważnienia nie zwalnia pełnomocnika finansowego z pełnej odpowiedzialności za całokształt gospodarki finansowej komitetu.

Pełnomocnik finansowy komitetu ma prawo nie uznać zobowiązań finansowych, które zostały zaciągnięte w imieniu komitetu bez jego pisemnej zgody bądź z przekroczeniem udzielonego przez niego upoważnienia do zaciągania zobowiązań w imieniu komitetu.

Pełnomocnik finansowy ponosi odpowiedzialność karną za naruszenie zakazów i ograniczeń w pozyskiwaniu i wydatkowaniu środków.

Uwaga!

Mozna być pełnomocnikiem finansowym tylko jednego komitetu wyborczego (art. 127 § 3 Kodeksu wyborczego).

Funkcji pełnomocnika finansowego, w myśl art. 127 § 2 Kodeksu wyborczego nie może pełnić:

- 1) kandydat w wyborach,
- 2) pełnomocnik wyborczy,
- 3) funkcjonariusz publiczny w rozumieniu art. 115 § 13 Kodeksu karnego tj.: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, poseł, senator, radny, poseł do Parlamentu Europejskiego, sędzia, ławnik, prokurator, funkcjonariusz finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, notariusz, komornik, kurator sądowy, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy, osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych, osoba będąca pracownikiem organu kontroli państwowej lub organu kontroli samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej, funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej, osoba pełniąca czynną służbę wojskową, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie, pracownik międzynarodowego trybunału karnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe.

W razie złożenia rezygnacji przez pełnomocnika finansowego z pełnionej funkcji i powołania nowego pełnomocnika, należy o tym fakcie powiadomić Państwową Komisję Wyborczą w trybie przepisów o utworzeniu komitetu wyborczego (art. 86, 87 i 89 Kodeksu wyborczego).

Zgodnie z art. 130 § 1 Kodeksu wyborczego odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe komitetu wyborczego ponosi pełnomocnik finansowy tego komitetu. Odpowiedzialność ta ma charakter nieograniczony i dotyczy całego majątku

osobistego pełnomocnika finansowego, a także majątku posiadanego w ramach wspólności majątkowej ze współmałżonkiem.

Zgodnie z art. 130 § 3 Kodeksu wyborczego, w przypadku, gdy z majątku pełnomocnika finansowego nie można pokryć roszczeń wobec komitetu wyborczego, odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe:

- 1) komitetu wyborczego partii politycznej ponosi partia polityczna, która utworzyła komitet wyborczy;
- 2) koalicyjnego komitetu wyborczego ponoszą solidarnie partie polityczne wchodzące w skład koalicji wyborczej;
- 3) komitetu wyborczego wyborców ponoszą solidarnie osoby wchodzące w skład komitetu.

Uwaga!

Odpowiedzialność solidarna polega na tym, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich zobowiązanych łącznie, od kilku z nich lub od każdego z nich, z osobna. Zasady odpowiedzialności solidarnej określają art. 366-378 Kodeksu cywilnego.

Odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe komitetu obejmuje także zobowiązania związane z rozliczeniem korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego. Nie dotyczy to korzyści majątkowych przekazanych dobrowolnie przez komitet wyborczy na rzecz Skarbu Państwa.

Na podstawie art. 109 § 2 Kodeksu wyborczego komitety wyborcze zobowiązane są do umieszczenia na wszystkich materiałach wyborczych wyraźnych oznaczeń, od kogo one pochodzą. Obowiązek ten jest zrealizowany wówczas, gdy na materiale tym znajduje się co najmniej: pełna nazwa komitetu wyborczego lub skrót nazwy komitetu, lub symbol graficzny komitetu zgłoszone Państwowej Komisji Wyborczej w zawiadomieniu o utworzeniu komitetu. Natomiast informacje, komunikaty, apele i hasła wyborcze, ogłaszane w prasie drukowanej na koszt komitetów wyborczych muszą zawierać wskazanie, przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą (art. 112 Kodeksu wyborczego). Zamieszczenie w jakimkolwiek materiale wyborczym oznaczenia – Sfinansowano ze środków Komitetu Wyborczego, wyczerpuje obowiązek wynikający z art. 109 § 2 Kodeksu wyborczego. Materiałem wyborczym jest

każdy, pochodzący od komitetu wyborczego upubliczniony i utrwalony przekaz informacji mający związek z zarządzonymi wyborami. Materiały zawierające takie oznaczenie podlegają ochronie prawnej i są dowodami poniesionych kosztów. Niedopuszczalne jest zamieszczanie przez komitety wyborcze w ich materiałach wyborczych nazw i symboli graficznych partii politycznych innych niż tworzące dany komitet, jak i nazw czy symboli graficznych stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, np. jako podmiotów popierających kandydatów tego komitetu.

3. Rachunek bankowy komitetu wyborczego.

Komitet wyborczy gromadzi środki finansowe wyłącznie na jednym rachunku bankowym (art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego).

Uwaga!

Komitet wyborczy może otworzyć pomocnicze rachunki bankowe, które mogą być zasilane wyłącznie przelewami z podstawowego rachunku komitetu wyborczego.

Wykluczone jest pozyskiwanie środków bezpośrednio na rachunki pomocnicze.

Podstawą do otwarcia rachunku komitetu wyborczego jest postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego (art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego). Z racji pełnionej funkcji otwarcia rachunku bankowego powinien dokonać pełnomocnik finansowy komitetu, który też powinien być dysponentem środków na jego koncie.

Uwaga!

Właścicielem rachunku może być tylko komitet wyborczy, a nie żaden inny podmiot czy osoba fizyczna.

Bank otwierający rachunek może zażądać od pełnomocnika finansowego podania numeru wpisu do rejestru gospodarki narodowej (REGON) oraz numeru identyfikacji podatkowej (NIP), nadanych komitetowi wyborczemu, odpowiednio przez właściwy urząd statystyczny i urząd skarbowy. Dokumenty te wystawiane są na podstawie postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego (art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego).

Zasad nadawania tych numerów i posługiwania się nimi nie regulują przepisy prawa wyborczego, zatem o wyjaśnienia dotyczące dopuszczalności i ewentualnych konsekwencji nieposiadania takich numerów lub posługiwania się przez komitet wyborczy numerami NIP i REGON nadanymi partii politycznej tworzącej ten komitet

należy zwrócić się do organów skarbowych i statystycznych.

W praktyce jednak utrudnione, a często wręcz niemożliwe, może być prowadzenie bez tych numerów kampanii wyborczej przez komitet wyborczy, albowiem zarówno banki, jak i inne instytucje (np. urzędy skarbowe), a także podmioty funkcjonujące w obrocie gospodarczym, wymagają posługiwania się nimi.

Umowa rachunku bankowego komitetu, zgodnie z art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego powinna zawierać następujące zastrzeżenia:

- o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego (jedynie czekiem rozrachunkowym, przelewem lub kartą płatniczą),
- o dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych (Fundusz Wyborczy partii – w przypadku komitetów wyborczych partyjnych i koalicyjnych, bądź wpłaty od obywateli polskich – w przypadku komitetów wyborczych wyborców),
- o dopuszczalnym maksymalnym terminie dokonywania wpłat tj. do dnia wyborów.

Uwaga!

Umowa rachunku bankowego może zawierać również klauzulę o nieprzyjmowaniu wpłat od osób fizycznych w wysokości przekraczającej dozwolony limit (art. 134 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego).

Pełnomocnik finansowy, który nie wprowadza do umowy rachunku bankowego komitetu zastrzeżeń określonych w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego popełnia wykroczenie, określone w art. 505 § 2 tego Kodeksu.

Rachunek bankowy komitetu powinien być prowadzony w banku lub oddziale banku (także zagranicznego), znajdujących się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Uwaga!

Komitet wyborczy nie może otworzyć rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK).

Rachunek komitetu wyborczego należy zlikwidować po zbilansowaniu przychodów i wydatków, rozliczeniu środków wpłaconych z naruszeniem prawa oraz przekazaniu ewentualnej nadwyżki finansowej (art. 138 § 2-5 Kodeksu wyborczego).

4. Pozyskiwanie środków finansowych przez komitety wyborcze.

Finansowanie komitetu wyborczego partii politycznej.

Środki finansowe przekazywane komitetowi wyborczemu partii politycznej mogą pochodzić wyłącznie z Funduszu Wyborczego tej partii, tworzonego na podstawie przepisów ustawy o partiach (art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego). Komitet wyborczy może pozyskiwać środki finansowe tylko z przelewów dokonywanych z rachunku bankowego Funduszu Wyborczego na rachunek komitetu wyborczego.

Finansowanie koalicyjnego komitetu wyborczego.

Środki finansowe przekazywane koalicyjnemu komitetowi wyborczemu mogą pochodzić wyłącznie z funduszy wyborczych partii politycznych wchodzących w skład koalicji wyborczej (art. 132 § 2 Kodeksu wyborczego). Komitet wyborczy może pozyskiwać środki finansowe tylko z przelewów dokonywanych z rachunków bankowych funduszy wyborczych na rachunek komitetu wyborczego.

Finansowanie komitetu wyborczego wyborców.

Środki finansowe komitetu wyborczego wyborców mogą pochodzić wyłącznie z wpłat osób fizycznych oraz z kredytów bankowych zaciągniętych przez komitet wyborczy.

Uwaga!

Komitetowi wyborczemu wyborców mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez obywateli polskich, mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (art. 132 § 3 pkt 2 Kodeksu wyborczego).

Wpłaty na rzecz komitetu wyborczego wyborców nie mogą dokonywać obywatele innych państw, jak również obywatele polscy stale zamieszkujący poza granicami Polski. Pełnomocnik finansowy komitetu powinien sprawdzić, czy osoba dokonująca darowizny na rzecz komitetu jest obywatelem polskim stale zamieszkującym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i w razie potrzeby uzyskać od tej osoby pisemne oświadczenie w tej sprawie.

Uwaga!

Łączna suma wpłat od osoby fizycznej na rzecz jednego komitetu wyborczego wyborców nie może przekraczać 15-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów (art. 134 § 2 Kodeksu wyborczego), tj. kwoty 63 630,00 zł.

Kandydat na posła do Parlamentu Europejskiego będący obywatelem polskim może wpłacić na rzecz komitetu wyborczego sumę nieprzekraczającą 45-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia aktu o zarządzeniu wyborów (art. 134 § 3 Kodeksu wyborczego), tj. 190 890,00 zł.

Wpłaty na rachunek bankowy komitetu wyborczego można dokonywać jedynie czekiem rozrachunkowym, przelewem lub kartą płatniczą (art. 134 § 5 Kodeksu wyborczego).

Dopuszczalne jest korzystanie przez komitety wyborcze z serwisów internetowych pośredniczących w płatnościach, jednak pod warunkiem, że komitet wyborczy będzie dysponował dokumentami bankowymi (historia rachunku bankowego komitetu, potwierdzenia przelewów dokonanych przez darczyńców) zawierającymi informacje o darczyńcy dokonującym wpłaty za pośrednictwem serwisu, tj. jego dane osobowe i numer rachunku bankowego, z którego przekazane zostały środki pieniężne. Ze względu na konieczność zapewnienia jawności operacji finansowych i możliwości kontroli legalności przychodów komitetu wyborczego, dane darczyńcy nie mogą jednak pochodzić z opisu dokonanego przez niego samego przy dokonywaniu wpłaty za pośrednictwem serwisu płatnościowego, lecz muszą one być elementem treści dokumentów bankowych pochodzącym od banku dokonującego operacji.

Niedozwolone są wpłaty gotówkowe w kasie banku, a także w urzędach pocztowych.

Na cele związane z wyborami komitet wyborczy wyborców może zaciągać kredyty bankowe (art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego). Wysokość kredytu nie jest limitowana. Ustawa wprowadza natomiast ograniczenia dotyczące poręczeń takiego kredytu. Poręczycielami kredytu mogą być wyłącznie obywatele polscy mający miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a zobowiązanie poręczyciela nie może być wyższe od kwoty 63 630,00 zł.

Uwaga!

Ograniczenie wysokości kwoty poręczenia do 63 630,00 zł dotyczy zarówno osób wchodzących w skład komitetu wyborczego, jak i osób spoza komitetu, w tym osób będących kandydatami w wyborach.

Poręczenie kredytu jest niezbywalne, co oznacza, że zobowiązanie z tego tytułu nie może zostać zbyte na rzecz osób fizycznych, osób prawnych, stowarzyszeń czy organizacji społecznych.

5. Zakazy i ograniczenia dotyczące pozyskiwania środków finansowych przez komitety wyborcze

Przepisy Kodeksu wyborczego wprowadzają następujące zakazy i ograniczenia w finansowaniu komitetów wyborczych:

- 1) komitety wyborcze mogą pozyskiwać środki finansowe jedynie na cele związane z wyborami (art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego);
- 2) pozyskiwanie środków finansowych jest dozwolone dopiero od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego (art. 129 § 2 pkt 1 Kodeksu wyborczego);

Uwaga!

W praktyce, w związku z obowiązkiem gromadzenia środków finansowych komitetu na jednym rachunku bankowym, pozyskiwanie środków finansowych jest możliwe dopiero od dnia otwarcia rachunku bankowego komitetu;

- 3) zabronione jest pozyskiwanie środków po dniu wyborów (art. 129 § 2 pkt 2 Kodeksu wyborczego).

Uwaga!

Jako datę dokonania wpłaty na rachunek bankowy przyjmuje się datę wystawienia polecenia przelewu, a nie datę uznania przez bank wpływu środków na rachunek bankowy.

Po dniu wyborów dopuszczalne jest jedynie przekazywanie przez partie polityczne albo osoby, które utworzyły komitet wyborczy, środków na uiszczenie opłat bankowych za prowadzenie i likwidację rachunku. W sytuacji, gdy pozostają nieuregulowane zobowiązania finansowe komitetu, na zaspokojenie których nie wystarczyło środków finansowych zgromadzonych na rachunku bankowym, roszczenia te powinny być

pokryte w trybie art. 130 Kodeksu wyborczego przez pełnomocnika finansowego komitetu bez pośrednictwa rachunku bankowego komitetu wyborczego;

4) komitetom wyborczym nie wolno przyjmować korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym (np. darowizn rzeczowych, darmowych usług), z wyjątkiem:

- nieodpłatnych usług polegających na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne,
- pomocy w pracach biurowych udzielanej przez osoby fizyczne,
- wykorzystania przedmiotów i urządzeń, w tym pojazdów mechanicznych, udostępnianych nieodpłatnie przez osoby fizyczne,
- nieodpłatnego udostępniania miejsc do ekspozycji materiałów wyborczych przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej w zakresie reklamy

(art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego).

Nieodpłatne korzystanie przez komitety wyborcze uczestniczące w wyborach do Parlamentu Europejskiego z pomieszczeń na spotkania z wyborcami i miejsc na ekspozycję materiałów wyborczych, którymi dysponują między innymi jednostki samorządu terytorialnego i podmioty przez nie prowadzone, a także z innych usług świadczonych powszechnie dla wszystkich podmiotów nieodpłatnie (np. darmowe konta na profilach społecznościowych czy darmowe domeny) nie narusza zasad finansowania kampanii wyborczej określonych przepisami Kodeksu wyborczego pod następującymi warunkami:

- korzystanie z tych pomieszczeń, miejsc czy usług przez kogokolwiek jest z zasady nieodpłatne zgodnie z decyzjami właściwych podmiotów obowiązującymi w dniu ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów,
- dysponenci pomieszczeń, miejsc czy usług zapewniają wszystkim zainteresowanym podmiotom, w tym wszystkim komitetom wyborczym, równy do nich dostęp na jednakowych zasadach,
- korzystanie z pomieszczeń i miejsc nie narusza zakazów prowadzenia agitacji wyborczej określonych w art. 108 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego.

Uwaga!

Inne usługi mogą być świadczone na rzecz komitetu wyborczego wyłącznie odpłatnie. Naruszenie zakazu określonego w art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego

stanowi występki określony w art. 507 Kodeksu wyborczego, zagrożony grzywną od 1 000 zł do 100 000 zł.

Zakupy materiałów niezbędnych do korzystania przez komitet wyborczy z przedmiotów i urządzeń, w tym pojazdów mechanicznych, udostępnianych nieodpłatnie przez osoby fizyczne, powinny być finansowane ze środków komitetu wyborczego oraz wliczone do przysługującego mu limitu wydatków. Ponoszenie tych wydatków przez osobę fizyczną stanowi niedopuszczalną ustawowo darowiznę niepieniężną na rzecz komitetu wyborczego. Komitet wyborczy powinien zawrzeć z osobą udostępniającą przedmioty lub urządzenia umowę użyczenia, która powinna wskazywać, że to komitet wyborczy będzie ponosił koszty zakupu materiałów w zakresie niezbędnym do prowadzenia kampanii wyborczej.

Komitet wyborczy partii politycznej oraz koalicyjny komitet wyborczy może nieodpłatnie korzystać w czasie kampanii wyborczej z lokali partii politycznej, która utworzyła lub współtworzyła komitet, jak również z jej sprzętu biurowego (art. 133 § 1 Kodeksu wyborczego), komitet wyborczy wyborców może zaś nieodpłatnie korzystać w czasie kampanii wyborczej z lokalu osoby wchodzącej w skład komitetu wyborczego, jak również z jej sprzętu biurowego (art. 133 § 2 Kodeksu wyborczego);

Uwaga!

Przez lokal i sprzęt biurowy partii politycznej należy rozumieć lokal i sprzęt, którym partia polityczna trwale dysponuje i którego koszty eksploatacji ponosi ze swoich środków. Podobnie przez lokal i sprzęt biurowy osoby wchodzącej w skład komitetu wyborczego należy rozumieć lokal i sprzęt, użytkowany przez tę osobę stale w ramach jej bieżącej działalności jako osoby fizycznej, a nie w związku z prowadzoną przez tę osobę działalnością gospodarczą lub publiczną, czy też sprawowaną funkcją. Koszty korzystania z mediów w udostępnionym lokalu oraz koszty materiałów niezbędnych do korzystania przez komitet wyborczy z udostępnionego sprzętu biurowego ponosi komitet.

- 5) zabronione jest udzielanie korzyści majątkowych przez jeden komitet wyborczy innemu komitetowi wyborczemu (art. 131 § 1 Kodeksu wyborczego);

Uwaga!

Komitety wyborcze nie mogą współfinansować kampanii wyborczej, ponieważ każdy komitet prowadzi i finansuje na zasadzie wyłączności kampanię na rzecz zgłoszonych przez siebie kandydatów (art. 84 § 1 i art. 126 Kodeksu wyborczego). Komitety wyborcze nie mogą zatem publikować wspólnych materiałów wyborczych (np. plakatów, ulotek) ani organizować wspólnych spotkań z wyborcami, nawet jeśli zamierzałyby dokonać podziału między siebie kosztów tych działań. Z tych samych powodów komitety wyborcze nie mogą w swoich materiałach wyborczych udzielać poparcia kandydatom zgłoszonym przez inne komitety ani powoływać się na poparcie udzielone przez inne komitety uczestniczące w wyborach lub zgłoszonych przez nie kandydatów.

- 6) zabronione jest przeprowadzanie przez komitet wyborczy zbiórek publicznych (art. 131 § 2 Kodeksu wyborczego), dotyczy to również partii politycznej (art. 24 ust. 6 ustawy o partiach).

Uwaga!

Wykluczone jest przekazywanie komitetowi wyborczemu środków finansowych przez:

- podmioty inne niż partie polityczne – komitetom partyjnym i koalicyjnym,*
- podmioty niebędące osobami fizycznymi (np. spółki prawa handlowego, stowarzyszenia, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, fundacje, partie polityczne itd.) – komitetom wyborczym wyborców.*

W przypadku stwierdzenia wpływu na rachunek komitetu wpłaty pochodzącej z nieuprawnionego źródła lub dokonanej z naruszeniem przepisów ustawy, komitet wyborczy powinien odmówić przyjęcia darowizny. Odmową jej przyjęcia jest niezwłoczne zwrócenie darczyńcy tych środków i niewliczanie ich do przychodów komitetu. Zgodnie z art. 149 § 3 Kodeksu wyborczego, termin zwrotu środków nie może przekraczać 30 dni od daty wpływu tych środków na rachunek komitetu.

Uwaga!

Środki pozyskane z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, których komitet nie zwrócił darczyńcy w nieprzekraczalnym 30-dniowym terminie, powinny być gromadzone na odrębnym rachunku wpływów nieprawidłowych, z przeznaczeniem

ich na rzecz Skarbu Państwa. Środki zgromadzone na tym rachunku nie mogą być wykorzystywane przez komitet. Podlegają one przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa wraz z ewentualnymi odsetkami.

Wszelkie wezwania i informacje pisemne dostarczane przez komitet wyborczy wyborców, mające na celu pozyskiwanie środków na wybory, muszą zawierać informacje o treści przepisów wymienionych w art. 139 Kodeksu wyborczego, tj. o tym, że:

- środki finansowe mogą być wpłacane na rzecz komitetu jedynie przez obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego),
- zakazane jest udzielanie komitetowi wyborczemu korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym, z wyjątkiem usług wymienionych w art. 132 § 5 pkt 1-4 (art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego),
- korzyści majątkowe przyjęte przez komitet z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego lub ich równowartość podlegają przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa (art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego),
- naruszenie zasad finansowania komitetu wyborczego, wymienionych w art. 506 Kodeksu wyborczego stanowi występki zagrożony karą grzywny od 1000 do 100 000 zł (art. 506 Kodeksu wyborczego).

6. Zasady wydatkowania środków i ich dokumentowania.

Komitety wyborcze mogą wydatkować na kampanię wyborczą wyłącznie kwoty ograniczone limitem wydatków (art. 135 § 1 Kodeksu wyborczego).

W wyborach do Parlamentu Europejskiego komitet wyborczy może wydatkować na agitację wyborczą wyłącznie kwoty ograniczone limitem ustalonym poprzez pomnożenie łącznej liczby wyborców w kraju ujętych w Centralnym Rejestrze Wyborców w obwodach głosowania, położonych na obszarze okręgów wyborczych, w których zarejestrował on listy kandydatów, przez kwotę 0,80 zł.

Po zakończeniu procedury rejestracji kandydatów na posłów Parlamentu Europejskiego limity zostaną obliczone przez Państwową Komisję Wyborczą i udostępnione na jej stronie internetowej.

Uwaga!

Należy podkreślić, że limitem wydatków objęte są tylko wydatki komitetu wyborczego, natomiast przychody komitetu nie są limitowane, w związku z czym zgromadzenie na rachunku bankowym komitetu kwoty wyższej od przysługującego limitu wydatków nie stanowi uchybienia.

Wydatki komitetu wyborczego na agitację wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy, w tym w prasie w rozumieniu przepisów prawa prasowego, nie mogą przekroczyć 80% limitu dla danego komitetu wyborczego ustalonego zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego (art. 136 Kodeksu wyborczego). Za podstawę obliczenia limitu wydatków na reklamę przyjmuje się kwotę limitu wydatków przysługującego temu komitetowi, a nie wydatki faktycznie poniesione przez ten komitet wyborczy.

Komitet wyborczy może wydatkować środki finansowe jedynie na cele związane z wyborami (art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego). Do wydatków komitetu wyborczego na te cele nie mogą być wliczone środki przekazane na cele charytatywne oraz inne cele społecznie użyteczne, nawet jeżeli były ponoszone w okresie kampanii wyborczej w ramach promocji komitetu wyborczego lub poszczególnych kandydatów. Tego typu wydatki stanowią naruszenie przepisów ustawy.

Wydatkowanie środków jest dozwolone w tym samym początkowym terminie, co ich pozyskiwanie, tj. od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego (art. 129 § 3 pkt 1 Kodeksu wyborczego).

Zabronione jest wydatkowanie środków przez komitet wyborczy po dniu złożenia sprawozdania finansowego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu (art. 129 § 3 pkt 2 Kodeksu wyborczego).

Uwaga!

Komitet wyborczy po dniu złożenia sprawozdania finansowego może wydatkować z rachunku bankowego środki na realizację zobowiązań zaciągniętych przed dniem wyborów, a także dokonać wpłaty tytułem przepadku na rzecz Skarbu Państwa środków przyjętych z naruszeniem przepisów Kodeksu.

Komitety wyborcze prowadzą rachunkowość na zasadach określonych w ustawie o rachunkowości dla jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej (art. 128 Kodeksu wyborczego).

Dokumentami dotyczącymi kosztów i wydatków są:

- rachunki,
- faktury,
- umowy,
- pokwitowania odbioru gotówki do rozliczenia (KW),
- inne dokumenty wystawione na komitet wyborczy.

Uwaga!

Dokumenty finansowo-księgowe dokumentujące koszty komitetu wyborczego muszą być wystawione na ten komitet. Dokumenty wystawione na nazwisko osoby fizycznej (np. na nazwisko kandydata czy pełnomocnika finansowego) nie są dowodami kosztów komitetu wyborczego.

Do wydatków lub kosztów komitetów wyborczych zalicza się:

- koszty administracyjne, w tym koszty wynajmu powierzchni biurowej, koszty energii elektrycznej i innych mediów w lokalach wykorzystywanych przez komitet wyborczy, koszty teleinformatyczne, koszty utworzenia i utrzymania strony internetowej komitetu wyborczego,
 - administrowania i prowadzenia stron(-ny) internetowych(-wej) komitetu wyborczego,
 - utrzymania domeny(-men), na której(-rych) umieszczono stronę(-ny) internetową(-we) komitetu wyborczego,
- wydatki poniesione na usługi obce w związku z:
 - przygotowaniem i zamieszczeniem ogłoszeń oraz artykułów sponsorowanych w dziennikach i czasopismach,
 - przygotowaniem i wykonaniem radiowych ogłoszeń, spotów, audycji itp.,
 - emisją radiowych ogłoszeń, spotów, audycji itp.,
 - przygotowaniem i wykonaniem telewizyjnych ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.,

- emisją telewizyjnych ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.
- przygotowaniem i wykonaniem plakatów, ulotek, bilbordów itp.,
- usługą dystrybucji i ekspozycji plakatów, ulotek, bilbordów itp.,
- przygotowaniem i wykonaniem ogłoszeń, filmów, spotów, audycji publikowanych w Internecie,
- publikacja w Internecie ogłoszeń, filmów, spotów, audycji,
- przygotowaniem i wykonaniem innych materiałów wykorzystywanych w agitacji wyborczej (plakietki, koszulki, smycze, chorągiewki, czapeczki, długopisy itp.),
- usługą dystrybucji innych materiałów wykorzystywanych w agitacji wyborczej (plakietki, koszulki, smycze, chorągiewki, czapeczki, długopisy itp.),
- spotkaniami wyborczymi,
- wynajęciem sal, innych pomieszczeń lub powierzchni,
- wynajęciem, zakupem, transportem, montażem, obsługą sprzętu, w tym urządzeń telekomunikacyjnych i audiowizualnych,
- transportem uczestników,
- wynajęciem sal, innych pomieszczeń lub powierzchni na cele inne niż spotkania wyborcze,
- wynajęciem, zakupem, transportem, montażem, obsługą sprzętu, w tym urządzeń telekomunikacyjnych i audiowizualnych na cele inne niż spotkania wyborcze,
- podróżami,
- noclegami,
- pozostałymi kosztami poniesionymi na usługi obce,
- wynagrodzeniami i składkami na ubezpieczenie społeczne,
- pozostałymi wydatkami lub kosztami.

Komitet wyborczy powinien odrębnie ewidencjonować zobowiązania finansowe, obejmujące równowartość niespłaconych kredytów bankowych oraz nieopłaconych rachunków i faktur wystawionych z tytułu dostaw i usług na rzecz komitetu.

Dowody księgowe dotyczące wydatków (kosztów) powinny spełniać warunki określone w ustawie o rachunkowości, a w szczególności muszą być zatwierdzone przez osobę odpowiadającą za gospodarkę finansową komitetu.

Ewidencja wydatków i zobowiązań finansowych komitetu wyborczego powinna być prowadzona w sposób zapewniający uzyskanie informacji niezbędnych do prawidłowego sporządzenia sprawozdania finansowego.

Komitet wyborczy partii politycznej oraz koalicyjny komitet wyborczy może nieodpłatnie korzystać w czasie kampanii wyborczej z lokali należących do partii politycznych, które utworzyły komitet wyborczy jak również z ich sprzętu biurowego.

Komitet wyborczy wyborców może nieodpłatnie korzystać w czasie kampanii wyborczej z lokalu osoby wchodzącej w skład komitetu wyborczego, jak również z jej sprzętu biurowego.

Także po zakończeniu kampanii wyborczej komitety mogą korzystać z lokali i sprzętu biurowego tych podmiotów celem wykonania czynności związanych z zakończeniem działalności komitetu, w tym sporządzeniem sprawozdania finansowego (art. 133 Kodeksu wyborczego).

Uwaga!

Zakup materiałów niezbędnych do korzystania ze sprzętu biurowego, jak również opłaty za media w okresie korzystania z lokalu i sprzętu biurowego przez komitet wyborczy powinny być finansowane ze środków komitetu wyborczego oraz wliczone do przysługującego mu limitu wydatków. Ponoszenie tych wydatków przez partię polityczną bądź osobę fizyczną stanowi niedopuszczalną ustawowo darowiznę niepieniężną na rzecz komitetu wyborczego. Komitet wyborczy powinien zawrzeć z partią polityczną bądź osobą wchodzącą w skład komitetu wyborczego umowę użyczenia lokalu lub sprzętu biurowego, która powinna wskazywać, że to komitet wyborczy będzie ponosił koszty zakupu materiałów biurowych oraz ponosił opłaty za media w zakresie niezbędnym do prowadzenia kampanii wyborczej.

Uwaga!

Wszelkie wydatki komitetu mogą być pokrywane wyłącznie z jego środków. Osoby dokonujące zakupów w imieniu i na rzecz komitetu mogą opłacać je wyłącznie ze środków komitetu; jeżeli płatność dokonywana jest gotówką, osoba taka powinna wcześniej otrzymać zaliczkę ze środków komitetu. Niedopuszczalne jest pokrywanie wydatków z własnych środków osób fizycznych dokonujących zakupów, a następnie refundowanie tym osobom poniesionych kosztów ze środków komitetu. Działanie

takie stanowiłoby formę udzielania komitetowi pożyczek przez te osoby i naruszałoby zasady pozyskiwania przez komitet środków finansowych, co może skutkować odrzuceniem sprawozdania finansowego.

Od dnia przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego do dnia wyborów partia polityczna, która samodzielnie utworzyła komitet wyborczy lub wchodzi w skład koalicji wyborczej nie może prowadzić i finansować agitacji na rzecz upowszechniania swoich celów programowych (art. 141 § 2 Kodeksu wyborczego).

Pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego zobowiązany jest, w terminie do 6 maja 2024 r., zawiadomić Państwową Komisję Wyborczą o adresie strony internetowej, na której komitet wyborczy umieszcza informacje określone w Kodeksie.

Uwaga!

Państwowa Komisja Wyborcza podaje informację o adresach stron internetowych komitetów wyborczych w Biuletynie Informacji Publicznej.

Strona internetowa komitetu powinna być prowadzona co najmniej do dnia podania przez Państwową Komisję Wyborczą do wiadomości publicznej treści sprawozdania wyborczego komitetu (art. 140 § 3 pkt 1 Kodeksu wyborczego).

Przepisy Kodeksu wyborczego nie regulują szczegółowo kwestii związanych z adresami stron internetowych komitetów. Jednakże ze względu na to, że wyłączność na prowadzenie kampanii wyborczej mają komitety wyborcze (art. 84 § 1 Kodeksu wyborczego), strona ta ma być utworzona i prowadzona przez komitet wyborczy, a jej adres i wszelkie jej elementy powinny wyraźnie wskazywać, iż jest to strona tego właśnie komitetu. Obowiązek powyższy może być realizowany również poprzez prowadzenie profilu komitetu wyborczego w mediach społecznościowych, o ile profil ten spełnia wszelkie wymagania określone w Kodeksie wyborczym dla strony internetowej komitetu.

Uwaga!

Komitet wyborczy na czas kampanii wyborczej może wykorzystać na stronę internetową istniejącą już domenę (w tym także domenę należącą do partii politycznej lub wyborców, którzy utworzyli komitet wyborczy).

Strona komitetu wyborczego musi jednak być oddzielona od głównej strony podmiotu prowadzącego domenę (w postaci np. odrębnego linku) a także musi zawierać wyraźne oznaczenie wskazujące na to, że treści na niej umieszczone pochodzą od komitetu wyborczego. Na stronie (podstronie) komitetu wyborczego nie mogą się znajdować treści niepochodzące od komitetu wyborczego, w tym także pochodzące od podmiotu prowadzącego domenę.

Należy z dysponentem domeny zawrzeć stosowną umowę najmu, dzierżawy czy umowę odpłatnego korzystania przez określony czas z danej domeny.

Uwaga!

Komitet wyborczy obowiązany jest do pokrycia kosztów prowadzenia swojej strony (podstrony) internetowej, nie może jednak pokrywać kosztów prowadzenia głównej strony podmiotu prowadzącego domenę, w części, na której są umieszczone treści niepochodzące od komitetu.

Koszty związane z prowadzeniem strony internetowej komitetu zalicza się do wydatków komitetu i wykazuje w sprawozdaniu finansowym.

Komitet wyborczy, zgodnie z art. 140 § 1 Kodeksu wyborczego jest obowiązany prowadzić rejestry:

- zaciągniętych kredytów, zawierający nazwę banku udzielającego kredytu i wszystkie istotne warunki jego uzyskania, w szczególności: datę udzielenia kredytu, jego wysokość, oprocentowanie i inne koszty uzyskania, zobowiązania poręczycieli oraz ustalony termin spłaty;
- wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę (tj. kwoty 4242,00 zł), ze wskazaniem imienia, nazwiska oraz miejscowości zamieszkania takiej osoby.

Uwaga!

Rejestry zaciągniętych kredytów bankowych oraz wpłat, komitet wyborczy jest obowiązany umieszczać na swojej stronie internetowej i aktualizować w taki sposób, aby informacje o kredytach i wpłatach ujawniane były w terminie 7 dni od dnia udzielenia kredytu lub dokonania wpłaty. W przypadku braku wpisów w rejestrze kredytów albo rejestrze wpłat na stronie internetowej komitetu wyborczego po wybraniu odnośnika oznaczanego odpowiednio "Rejestr kredytów"

lub "Rejestr wpłat" ukazuje się odpowiednio informacja "Brak wpisów w rejestrze kredytów" lub "Brak wpisów w rejestrze wpłat".

Rejestry powinny być umieszczone na stronie internetowej komitetu, co najmniej do dnia podania do wiadomości publicznej przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania finansowego Komitetu (art. 140 § 3 pkt 1 Kodeksu wyborczego). Sposób prowadzenia rejestrów i ich umieszczania na stronie internetowej komitetu określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 września 2011 r. w sprawie rejestru zaciągniętych kredytów oraz rejestru wpłat, prowadzonych przez komitety wyborcze (Dz. U. poz. 1144). **Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami nie dopełnia obowiązku prowadzenia, umieszczania na stronie internetowej lub uaktualniania rejestru zaciągniętych kredytów lub rejestru wpłat osób fizycznych podlega karze grzywny (art. 505a Kodeksu wyborczego).**

7. Sprawozdanie finansowe

Finansowanie kampanii wyborczej jest jawne (art. 125 Kodeksu wyborczego).

Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego ma obowiązek sporządzenia i przedłożenia Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania – w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów (art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego). Wzór sprawozdania określony został przez Ministra Finansów w rozporządzeniu z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. poz. 2065). W rozporządzeniu tym określony został także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania finansowego.

Uwaga!

Termin przedłożenia sprawozdania finansowego upływa 9 września 2024 r.

Przez datę złożenia sprawozdania rozumie się datę jego wpływu do Państwowej Komisji Wyborczej (nie zaś np. datę nadania przesyłki pocztowej).

Obowiązek sprawozdawczy dotyczy także komitetów, które uległy rozwiązaniu przed dniem wyborów. Sprawozdanie finansowe przedkładają one w tym samym terminie, co pozostałe komitety.

Uwaga!

Obowiązek sprawozdawczy dotyczy wszystkich komitetów wyborczych, bez względu na to, czy komitet pozyskiwał środki finansowe, zaciągał zobowiązania oraz dokonywał wydatków.

Okresem rozliczeniowym komitetów wyborczych jest okres od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego do dnia przedłożenia sprawozdania wyborczego.

Do sprawozdania finansowego komitety wyborcze dołączają sprawozdanie biegłego rewidenta, którego wybiera Państwowa Komisja Wyborcza (art. 142 § 4 Kodeksu wyborczego).

Uwaga!

Sprawozdania biegłego rewidenta i raportu nie sporządza się, jeżeli pełnomocnik finansowy komitetu, w terminie 30 dni od dnia wyborów zawiadomi Państwową Komisję Wyborczą, że komitet nie miał przychodów, nie poniósł wydatków ani nie ma zobowiązań finansowych (art. 142 § 3 Kodeksu wyborczego).

Biegły rewident podejmie czynności nie później niż na 30 dni przed upływem ustawowego terminu złożenia sprawozdania.

Pełnomocnik finansowy odpowiada za prawdziwość danych, zawartych w sprawozdaniu finansowym. Sprawozdanie jest dokumentem zbiorczym, sumującym pozyskane środki i poniesione wydatki komitetu wyborczego oraz ewentualne zobowiązania, które nie zostały uregulowane do dnia złożenia sprawozdania.

Uwaga!

Przepisy Kodeksu wyborczego nie dopuszczają możliwości składania sprawozdań cząstkowych sporządzanych w strukturach terenowych przez osoby działające z upoważnienia pełnomocnika finansowego.

Uwaga!

Pełnomocnik finansowy komitetu powinien na bieżąco i systematycznie prowadzić ewidencję księgową oraz zorganizować funkcjonowanie komitetu i jego pomocniczych struktur terenowych w sposób, który zapewni zgromadzenie dokumentów niezbędnych do sporządzenia sprawozdania finansowego.

Do sprawozdania należy załączyć m.in. historię rachunku bankowego komitetu wyborczego, gdyż dokument ten jest niezbędny do weryfikacji podanych w sprawozdaniu danych. Zbiorcze zestawienie sporządzane przez bank powinno obejmować wszystkie operacje dokonane na rachunku od jego otwarcia do dnia sporządzenia sprawozdania.

Do sprawozdania należy załączyć także m.in. protokoły komisyjnej wyceny usług świadczonych nieodpłatnie na rzecz komitetu wyborczego, w tym dokumenty potwierdzające przyjęcie świadczeń niepieniężnych, o których mowa w art. 132 § 5 i art. 133 Kodeksu wyborczego (w przypadku przyjęcia nieodpłatnego świadczenia usługi) — np. wykazy zawierające opis świadczenia i dane świadczącego i/lub umowy ze świadczącymi (np. umowy użyczenia) oraz ich oświadczenia (np. potwierdzające zgodę na eksponowanie materiałów wyborczych). **Wartość tych świadczeń nie jest wliczana do przychodów i wydatków komitetu,** lecz należy je ewidencjonować i dokumentować w celu sporządzenia wykazu, stanowiącego załącznik informacji szczegółowych sprawozdania.

Do sprawozdania należy załączyć również dokumenty dotyczące spraw spornych, których stroną jest komitet wyborczy, np. kopie faktur, których pełnomocnik finansowy komitetu nie przyjął, wraz z wyjaśnieniami w tych sprawach.

Uwaga!

Ze względu na charakter dowodowy do sprawozdania powinny być załączone oryginalne dokumenty źródłowe. W szczególności dotyczy to faktur, rachunków i innych dokumentów dotyczących kosztów i wydatków, chyba że nie zostały zapłacone do dnia złożenia sprawozdania. W tym wypadku powinna być załączona uwierzytelniona kserokopia tych dokumentów.

Sprawozdania finansowe komitetów Państwowa Komisja Wyborcza podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na staranność i czytelność zapisów w druku sprawozdania oraz wypełnienie wszystkich jego pozycji.

Uwaga!

Wykazy obejmujące dane osobowe nie są publikowane, dlatego też powinny być sporządzone w formie odrębnego załącznika z oznaczeniem, do którego punktu sprawozdania się odnoszą.

W wypadku stwierdzenia uchybień w wypełnieniu druku sprawozdania bądź nieczytelności jego zapisów Państwowa Komisja Wyborcza wezwie pełnomocnika finansowego komitetu w trybie art. 144 § 3 Kodeksu wyborczego, do usunięcia wad sprawozdania.

8. Nadwyżka pozyskanych środków nad poniesionymi wydatkami.

W wyniku rozliczenia kampanii wyborczej komitet wyborczy ustala wstępnie, czy uzyskał nadwyżkę pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami. Ostateczna wysokość nadwyżki, zgodnie z art. 138 § 4 Kodeksu wyborczego, zostanie ustalona po wydaniu przez Państwową Komisję Wyborczą uchwały o przyjęciu bądź odrzuceniu sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem zobowiązań majątkowych, o których mowa w art. 130 § 2 Kodeksu wyborczego.

W przypadku komitetu wyborczego partii politycznej nadwyżkę przekazuje się na Fundusz Wyborczy tej partii (art. 138 § 1 Kodeksu wyborczego).

Koalicyjny komitet wyborczy przekazuje nadwyżkę na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji wyborczej w proporcji odpowiadającej proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję (art. 138 § 2 Kodeksu wyborczego).

Komitet wyborczy wyborców przekazuje nadwyżkę pozyskanych środków na rzecz organizacji pożytku publicznego (art. 138 § 3 Kodeksu wyborczego).

Uwaga!

O przekazaniu nadwyżki na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji wyborczej w proporcji odpowiadającej proporcji wpłat środków finansowych dokonanych przez poszczególne partie, które zawiązały koalicję wyborczą, na rzecz

komitetu wyborczego tworzonego przez tę koalicję pełnomocnik finansowy informuje Państwową Komisję Wyborczą w terminie 7 dni od dnia jej przekazania. O przekazaniu nadwyżki na rzecz organizacji pożytku publicznego pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego zawiadamia Państwową Komisję Wyborczą. W zawiadomieniu należy wskazać nazwę organizacji pożytku publicznego, jej adres oraz numer wpisu do KRS. Do zawiadomienia należy dołączyć dowód przelewu środków finansowych z rachunku komitetu wyborczego na rachunek organizacji pożytku publicznego.

Przekazanie nadwyżki następuje, zgodnie z art. 138 § 5 Kodeksu wyborczego, w terminie 14 dni od dnia:

- doręczenia postanowienia o przyjęciu sprawozdania finansowego albo
- bezskutecznego upływu terminu do wniesienia skargi, o której mowa w art. 145 § 1 Kodeksu wyborczego, albo
- uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez właściwy sąd w przedmiocie skargi, o której mowa w art. 145 § 1 Kodeksu wyborczego, albo
- uprawomocnienia się wydanego przez sąd orzeczenia w sprawie przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów Kodeksu – w przypadku, o którym mowa w art. 149 § 5 Kodeksu wyborczego.

Jeżeli koszt przekazania nadwyżki na rzecz organizacji pożytku publicznego (koszt przelewu, przekazu pocztowego) przekraczałby wysokość nadwyżki – komitet wyborczy jest zwolniony z obowiązku przekazania jej, bowiem w tym celu musiałby pozyskać dodatkowe środki finansowe, co po dniu wyborów jest zabronione.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak